

Katowice, dnia 25 lutego 2026 roku

Uczelnia Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia”

Filia w Katowicach

Adres: ul. Aleja Walentego Roździeńskiego 1, 40-202 Katowice

Adres email: magdalena.stryja@varsovia.study

Numer telefonu: +48 507 096 756

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

dr inż. Marcin Kulasek

Szanowny Panie Ministrze,

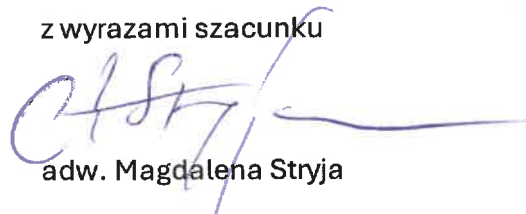
w związku z oceną programową Polskiej Komisji Akredytacyjnej zrealizowaną na studiach na kierunku psychologia (studia jednolite magisterskie, profil praktyczny) w dniach 28–29 marca 2025 roku w Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” Filia w Katowicach, jak również w nawiązaniu do Uchwały nr 911/2025 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 6 listopada 2025 roku w sprawie oceny programowej kierunku psychologia prowadzonego w Filii w Katowicach Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” w Warszawie na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym oraz Uchwały nr 27/2026 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 15 stycznia 2026 roku w sprawie wniosku Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku psychologia prowadzonego w Filii w Katowicach Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” w Warszawie na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym, niniejszym składam skargę na przebieg tejże oceny programowej oraz wnoszę o nieuwzględnienie jej w kontekście cofnięcia Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” Filia w Katowicach pozwolenia do prowadzenia studiów na kierunku psychologia, studia jednolite magisterskie, profil praktyczny.

Jednocześnie wnoszę o przekazanie skargi do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w trybie

1

przewidzianym w art. 258 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2024 poz. 1571, z późn. zm.).

z wyrazami szacunku

adw. Magdalena Stryja

Rektor

Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia”

Załącznik:

Skarga do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na oceną programową Polskiej Komisji Akredytacyjnej zrealizowaną na studiach na kierunku psychologia (studia jednolite magisterskie, profil praktyczny) w dniach 28–29 marca 2025 roku w Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” Filia w Katowicach, jak również w nawiązaniu do Uchwały nr 911/2025 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 6 listopada 2025 roku w sprawie oceny programowej kierunku psychologia prowadzonego w Filii w Katowicach Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” w Warszawie na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym oraz Uchwały nr 27/2026 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 15 stycznia 2026 roku w sprawie wniosku Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku psychologia prowadzonego w Filii w Katowicach Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” w Warszawie na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym

Do wiadomości:

1. Przewodniczący Polskiej Komisji Akredytacyjnej dr hab. Janusz Uriasz
2. Dyrektor Departamentu Organizacji Uczelni, Kształcenia i Spraw Studenckich
dr Marta Kapusta

Skarga do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

na oceną programową Polskiej Komisji Akredytacyjnej zrealizowaną na studiach na kierunku psychologia (studia jednolite magisterskie, profil praktyczny) w dniach 28–29 marca 2025 roku w Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” Filia w Katowicach, jak również w nawiązaniu do Uchwały nr 911/2025 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 6 listopada 2025 roku w sprawie oceny programowej kierunku psychologia prowadzonego w Filii w Katowicach Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” w Warszawie na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym oraz Uchwały nr 27/2026 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 15 stycznia 2026 roku w sprawie wniosku Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku psychologia prowadzonego w Filii w Katowicach Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” w Warszawie na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym

Katowice, 2026

4

Spis treści

1. Charakterystyka instytucjonalna	5
2. Rekonstrukcja przebiegu postępowania	7
3. Podstawy wniesienia skargi	10
3.1. Naruszenie zasad rzetelnej oceny programowej oraz europejskich standardów zapewniania jakości kształcenia	10
3.2. Nieprawidłowe określenie przedmiotu oceny programowej oraz przeprowadzenie oceny wobec kierunku nieuruchomionego	12
3.3. Wadliwa interpretacja § 5 rozporządzenia w sprawie studiów oraz nieuprawnione przypisanie Uczelni obowiązków przed ich powstaniem	14
3.4. Oderwanie oceny programowej od ustalonego stanu faktycznego i zastąpienie go prognozą przyszłych zdarzeń	16
3.5. Niespójność działań organów państwa oraz naruszenie zasady ochrony zaufania i stabilności sytuacji prawnej Uczelni	18
3.6. Naruszenie istoty instytucji ponownego rozpatrzenia sprawy poprzez brak merytorycznego odniesienia się do zarzutów strony	21
3.7. Przekroczenie granic kompetencji przez Polską Komisję Akredytacyjną (działanie ultra vires)	22
4. Ustosunkowani się do poszczególnych zarzutów PKA	25
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	25
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	31
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	36
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	41

1. Charakterystyka instytucjonalna

Uczelnia Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” z siedzibą w Warszawie została pierwotnie utworzona jako Warszawska Wyższa Szkoła Menedżerska i wpisana do ewidencji uczelni niepublicznych w dniu 28 sierpnia 2018 r., na podstawie decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr DSW.WUM.6010.1.2018.6.KN z dnia 12 lipca 2018 r. Następnie, w dniu 26 października 2018 r., uczelnia zmieniła nazwę na Collegium Humanum – Szkoła Główna Menedżerska, zaś aktualnie obowiązującą nazwę przyjęła w dniu 21 czerwca 2024 r.

Uczelni nadano numer 391, a numer wpisu do ewidencji uczelni niepublicznych wynosi 383. Dane identyfikacyjne uczelni obejmują numer REGON 381457997 oraz NIP 5252765348.

Założycielem uczelni jest Instytut Studiów Międzynarodowych i Edukacji sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie przy Al. Jerozolimskich 133A (02-304 Warszawa), wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000389478, postępujący się numerem NIP 5272658259 oraz REGON 142958180.

Siedziba Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” mieści się w Warszawie przy Al. Jerozolimskich 133A. Uczelnia prowadzi działalność informacyjną za pośrednictwem strony internetowej dostępnej pod adresem varsovia.study, na której udostępniony jest również Biuletyn Informacji Publicznej, spełniający wymogi jawności i transparentności działania uczelni niepublicznych.

W strukturze organizacyjnej Uczelni funkcjonują jednostki krajowe oraz zagraniczne. Filia w Katowicach została utworzona w dniu 7 lipca 2023 r. jako jednostka organizacyjna Uczelni, zlokalizowana pod adresem: ul. Aleja Walentego Roździeńskiego 1, 40-202 Katowice.

Filia w Katowicach została powołana w celu prowadzenia działalności dydaktycznej w

regionie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, stanowiącym jeden z największych ośrodków społeczno-gospodarczych w Polsce.

W ramach siedziby głównej w Warszawie Uczelnia posiada uprawnienia do prowadzenia kształcenia na szerokim spektrum kierunków studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, w tym m.in. na kierunkach: administracja, bezpieczeństwo, finanse i rachunkowość, kryminologia, media, pedagogika, pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, prawo, psychologia oraz zarządzanie. Uprawnienia te były przyznawane sukcesywnie na podstawie decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a kształcenie na tych kierunkach jest faktycznie realizowane.

Ponadto Uczelnia prowadzi działalność poprzez liczne filie krajowe, w tym we Wrocławiu, Gdańsku, Kielach, Lublinie, Poznaniu, Rzeszowie i Szczecinie, a także poprzez filie zagraniczne, w szczególności w Andżanie, Bratystawie, Pradze, Wiedniu oraz Frydku-Mistku. Filie te posiadają zróżnicowane uprawnienia do prowadzenia kształcenia na kierunkach odpowiadających profilowi Uczelni, a w większości przypadków prowadzą już działalność dydaktyczną.

Funkcjonowanie Uczelni oparte jest na rozbudowanym systemie regulacji wewnętrznych. Do najważniejszych aktów wewnętrznych należą Statut Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia”, przyjęty w aktualnym tekście jednolitym na podstawie zarządzeń założyciela z dnia 19 listopada 2024 r., Strategia rozwoju i misja Uczelni (zaktualizowana w dniu 9 października 2023 r.), Regulamin studiów oraz Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia. Dokumenty te wyznaczają ramy organizacyjne, dydaktyczne i jakościowe działalności Uczelni oraz stanowią podstawę jej funkcjonowania w systemie szkolnictwa wyższego.

2. Rekonstrukcja przebiegu postępowania

Uczelnia Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” w Warszawie, Filia w Katowicach, uzyskała pozwolenie Ministra Edukacji i Nauki na prowadzenie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym na kierunku psychologia w dniu 10 lipca 2023 r., na podstawie decyzji o sygnaturze DSW-WNN.8014.94.2023.4.MG.

Kierunek ten pozostawał na etapie organizacyjnym. Do dnia wszczęcia oceny programowej nie rozpoczęto faktycznego prowadzenia zajęć dydaktycznych, nie utworzono grup studenckich ani nie zainicjowano toku studiów.

W dniu 29 listopada 2024 r. Uczelnia została zawiadomiona o wszczęciu postępowania w sprawie oceny programowej kierunku psychologia w Filii w Katowicach, prowadzonego pod sygnaturą ZSI.410.137.2024, oraz o obowiązku sporządzenia raportu samooceny.

W wykonaniu tego obowiązku Uczelnia przekazała w dniu 3 lutego 2025 r. raport samooceny do Biura Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

W dniach 28–29 marca 2025 r. odbyła się wizytacja Zespołu Oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej w Filii w Katowicach.

Zespół Oceniający działał w składzie:

- dr Paweł Poławski, prof. UW – przewodniczący Zespołu, członek PKA,
- dr hab. Katarzyna Walęcka-Matyja, prof. UŁ – ekspert PKA,
- dr hab. Katarzyna Stasiuk, prof. UJ – ekspert PKA,
- dr Arkadiusz Jasiński – ekspert PKA reprezentujący pracodawców,
- Mikołaj Łukomski – ekspert PKA reprezentujący studentów,
- mgr Jakub Bakonyi – sekretarz Zespołu Oceniającego.

W dniu 28 maja 2025 r. Uczelnia otrzymała raport z wizytacji sporządzony przez Zespół

Oceniający.

W dniu 9 lipca 2025 r. Uczelnia przedłożyła stanowisko odnoszące się do ustaleń zawartych w raporcie z wizytacji.

W dniu 6 listopada 2025 r. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej podjęło Uchwałę nr 911/2025 w sprawie oceny programowej kierunku psychologia prowadzonego w Filii w Katowicach na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym, w której wydano ocenę negatywną.

W uchwale tej uznano za niespełnione następujące kryteria oceny programowej:

- Kryterium 5 – infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie,
- Kryterium 6 – współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku,
- Kryterium 8 – wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia,
- Kryterium 10 – polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów.

W dniu 28 listopada 2025 r. Uczelnia złożyła wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, w którym odniosła się do treści Uchwały nr 911/2025 oraz przedstawiła swoje stanowisko w zakresie sformułowanych zarzutów.

W dniu 15 stycznia 2026 r. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej podjęło Uchwałę nr 27/2026 w sprawie wniosku Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku psychologia prowadzonego w Filii w Katowicach.

Uchwałą nr 27/2026 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej utrzymało w mocy

Uchwałę nr 911/2025 z dnia 6 listopada 2025 r.

W uchwale tej ponownie uznano, że kryteria:

- Kryterium 5 – infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie,
- Kryterium 6 – współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku,
- Kryterium 8 – wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia,
- Kryterium 10 – polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów nie zostały spełnione.

3. Podstawy wniesienia skargi

3.1. Naruszenie zasad rzetelnej oceny programowej oraz europejskich standardów zapewniania jakości kształcenia

Zasadniczą podstawę wniesienia niniejszej skargi stanowi wadliwość przeprowadzonej oceny programowej w stopniu, który podważa jej zgodność zarówno z przepisami prawa krajowego, jak i z europejskimi standardami zapewniania jakości kształcenia. W ocenie Uczelni sporządzona opinia Polskiej Komisji Akredytacyjnej nie spełnia wymogów rzetelności, proporcjonalności oraz oparcia w ustalonym stanie faktycznym, które powinny charakteryzować działania organu odpowiedzialnego za ocenę jakości kształcenia w systemie szkolnictwa wyższego.

Ocena programowa, której przedmiotem był kierunek nieruchomiony, została przeprowadzona z zastosowaniem kryteriów właściwych dla jednostek funkcjonujących operacyjnie, prowadzących zajęcia dydaktyczne oraz posiadających studentów. W konsekwencji przypisano Uczelni nieprawidłowości odnoszące się do elementów, które w stanie faktycznym nie mogły zaistnieć, takich jak brak wsparcia studentów, brak operacyjnego działania systemu jakości czy brak rozwiniętej współpracy z interesariuszami zewnętrznymi. Takie podejście prowadzi do oceny hipotetycznej, opartej nie na realnie funkcjonującym procesie kształcenia, lecz na założeniach dotyczących jego przyszłego przebiegu.

W świetle European Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG), których przestrzeganie stanowi podstawę funkcjonowania krajowych agencji zapewniania jakości, proces oceny powinien być przejrzysty, proporcjonalny, oparty na dowodach oraz uwzględniający kontekst funkcjonowania ocenianej jednostki. Zastosowanie wobec kierunku nieruchomionego identycznych wymagań jak wobec kierunków wieloletnich, przy jednoczesnym pominięciu faktu braku procesu dydaktycznego, budzi poważne wątpliwości co do zachowania standardów

proporcjonalności i adekwatności oceny.

Jeżeli wadliwa i – w ocenie Uczelni – stronicza ocena programowa miałyby stać się podstawą do wydania decyzji administracyjnej o cofnięciu uprawnień do prowadzenia studiów na kierunku psychologia (studia jednolite magisterskie, profil praktyczny), skutkowałoby to nie tylko naruszeniem zasad postępowania administracyjnego w prawie krajowym, lecz także podważyłoby zgodność działania krajowej agencji akredytacyjnej z europejskimi standardami zapewniania jakości. W takiej sytuacji Uczelnia byłaby zmuszona rozważyć podjęcie dalszych kroków na poziomie międzynarodowym, w tym skierowanie sprawy do właściwych instytucji europejskich nadzorujących zgodność funkcjonowania agencji akredytacyjnych, w tym ENQA i EQAR.

Wniesienie niniejszej skargi ma zatem na celu nie tylko ochronę praw Uczelni w indywidualnej sprawie, lecz także wskazanie na systemowy charakter uchybień w przeprowadzonej ocenie, które – jeżeli zostałyby utrwalone w drodze decyzji administracyjnej – prowadziłyby do poważnego naruszenia zasad rzetelnej, proporcjonalnej i opartej na dowodach oceny jakości kształcenia w Rzeczypospolitej Polskiej.

W opisanych okolicznościach Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie może oprzeć decyzji administracyjnej o cofnięciu Uczelni uprawnień do prowadzenia kierunku psychologia (studia jednolite magisterskie, profil praktyczny) na opinii Polskiej Komisji Akredytacyjnej sporządzonej z naruszeniem zasad rzetelności, proporcjonalności oraz oparcia w ustalonym stanie faktycznym. Decyzja administracyjna o tak doniosłych skutkach musi wynikać z obiektywnie ustalonych faktów oraz prawidłowo zastosowanych norm prawa materialnego i proceduralnego. Oparcie jej na ocenie o charakterze hipotetycznym, abstrahującej od rzeczywistego funkcjonowania kierunku oraz nieodpowiadającej standardom krajowym i europejskim, prowadziłoby do wydania rozstrzygnięcia obarczonego istotną wadą prawną i narażałoby organ decyzyjny na zarzut

rażącego naruszenia prawa.

3.2. Nieprawidłowe określenie przedmiotu oceny programowej oraz przeprowadzenie oceny wobec kierunku nieuruchomionego

Przedmiotowa skarga bazuje na wadliwym określeniu przez Polską Komisję Akredytacyjną przedmiotu oraz zakresu oceny programowej, która została przeprowadzona wobec kierunku studiów nieprowadzącego w dacie wizytacji żadnej działalności dydaktycznej. Ocenie poddano jednostkę organizacyjną, w której nie funkcjonował proces kształcenia, nie istnieli studenci oraz nie realizowano programu studiów w praktyce, co rodzi zasadnicze wątpliwości co do adekwatności zastosowanej procedury oraz charakteru poczynionych ustaleń.

Filia Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” w Katowicach została utworzona w dniu 7 lipca 2023 r., a pozwolenie na prowadzenie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym na kierunku psychologia zostało wydane decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 10 lipca 2023 r. Kierunek ten nie został jednak uruchomiony. Na czas oceny programowej nie powstała żadna grupa studencka, nie rozpoczęto zajęć dydaktycznych, nie realizowano praktyk zawodowych ani nie wdrożono mechanizmów weryfikacji efektów uczenia się. Proces kształcenia nie zaistniał w wymiarze faktycznym.

Pomimo tego Polska Komisja Akredytacyjna przeprowadziła ocenę programową w trybie właściwym dla jednostek prowadzących realną działalność dydaktyczną, a następnie sformułowała negatywną ocenę jakości kształcenia. W praktyce oznaczało to ocenę modelu organizacyjnego i projektowych założeń kierunku tak, jakby podlegał on już wielosemestralnej weryfikacji empirycznej.

Na moment wizytacji w Filii w Katowicach nie istniał żaden proces dydaktyczny, który mógłby zostać poddany obserwacji i analizie. Nie funkcjonowali studenci, nie prowadzono zajęć, nie realizowano praktyk, nie gromadzono danych ewaluacyjnych, a system zapewniania jakości nie miał możliwości operacyjnego działania. Ocenie

poddano zatem nie rzeczywiste kształcenie, lecz hipotetyczny model jego przyszłego przebiegu.

Tego rodzaju podejście prowadzi do zasadniczej wątpliwości co do prawidłowego określenia przedmiotu oceny programowej. Ocena jakości kształcenia z istoty rzeczy dotyczy jakości faktycznie realizowanego procesu dydaktycznego. Przeniesienie jej na etap czysto organizacyjny, w którym nie istnieje ani substrat dydaktyczny, ani społeczność akademicka, skutkuje oderwaniem procedury akredytacyjnej od jej funkcji i celu.

W konsekwencji dokonano oceny w warunkach braku stanu faktycznego, który mógłby stanowić podstawę ustaleń. Oznacza to, że sformułowane wnioski zostały oparte nie na analizie empirycznej, lecz na założeniach i projekcjach dotyczących przyszłości. Ocena taka ma charakter hipotetyczny, a nie faktyczny.

Opisane działanie pozostaje w sprzeczności z podstawowymi zasadami postępowania administracyjnego. Zgodnie z art. 7 Konstytucji RP organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Z kolei art. 7 oraz art. 77 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego nakładają na organ obowiązek dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz zebrania i rozpatrzenia całego materiału dowodowego. Jeżeli w chwili oceny nie istniał proces kształcenia, organ nie mógł ustalić stanu faktycznego dotyczącego jego jakości.

Ocena programowa dokonana w takich warunkach nie spełnia wymogów art. 80 Kodeksu postępowania administracyjnego, który przewiduje swobodną ocenę dowodów, lecz wyłącznie w oparciu o ustalony materiał faktyczny. W niniejszej sprawie brak było materialnego przedmiotu oceny. W konsekwencji organ właściwy do wydania decyzji administracyjnej nie dysponuje kompletnym i rzetelnie ustalonym stanem faktycznym, który umożliwiłby prawidłową subsumcję pod normy prawa materialnego.

Wydanie decyzji o cofnięciu uprawnień do prowadzenia studiów na kierunku psychologia

(studia jednolite magisterskie, profil praktyczny) w oparciu o tak przeprowadzoną ocenę prowadziłyby do naruszenia art. 107 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego, albowiem uzasadnienie takiej decyzji musiałoby opierać się na założeniach hipotetycznych, a nie na ustalonych faktach.

W tych okolicznościach Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie może, bez naruszenia podstawowych zasad postępowania administracyjnego oraz konstytucyjnej zasady legalizmu, oprzeć decyzji administracyjnej o cofnięciu uprawnień na ustaleniach dokonanych w warunkach braku przedmiotu oceny.

3.3. Wadliwa interpretacja § 5 rozporządzenia w sprawie studiów oraz nieuprawnione przypisanie Uczelni obowiązków przed ich powstaniem

Istotnym elementem niniejszej skargi jest nieprawidłowe zastosowanie prawa materialnego przez Polską Komisję Akredytacyjną, polegające na błędnej wykładni § 5 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów oraz wyprowadzeniu z tego przepisu wniosków sprzecznych z jego literalnym brzmieniem.

Zgodnie z § 5 wskazanego rozporządzenia: „W przypadku rozpoczęcia kształcenia na nowym kierunku program studiów jest realizowany z wykorzystaniem infrastruktury niezbędnej do prowadzenia kształcenia, w zakresie przewidzianym w tym programie, od dnia rozpoczęcia prowadzenia zajęć na tym kierunku.”

Norma ta ma charakter jednoznacznie temporalny. Ustawodawca precyzyjnie określił moment, w którym aktualizuje się obowiązek zapewnienia infrastruktury w pełnym zakresie – jest nim dzień rozpoczęcia prowadzenia zajęć dydaktycznych. Konstrukcja przepisu nie pozostawia wątpliwości interpretacyjnych ani nie daje podstaw do przyjęcia, że obowiązek ten powstaje wcześniej, na etapie organizacyjnym, projektowym czy rekrutacyjnym.

W sprawie Filii w Katowicach bezsporne jest, że na czas oceny programowej kształcenie

na kierunku psychologia nie zostało rozpoczęte. Nie powstała żadna grupa studencka, nie prowadzono zajęć, a program studiów nie był realizowany w praktyce. Tym samym warunek, od którego zależy powstanie obowiązku infrastrukturalnego, nie został spełniony.

Mimo to Polska Komisja Akredytacyjna sformułowała wobec Uczelni zarzuty dotyczące rzekomego braku infrastruktury niezbędnej do realizacji programu studiów, traktując ten stan jako podstawę negatywnej oceny programowej. W istocie oznacza to rozliczenie Uczelni z obowiązku, który – zgodnie z jednoznaczną treścią przepisu – jeszcze nie powstał.

Taka praktyka prowadzi do odwrócenia normatywnej logiki § 5 rozporządzenia. Przepis ten nie nakłada obowiązku wcześniejszej, pełnej materializacji infrastruktury, lecz wskazuje moment, od którego infrastruktura ta musi być zapewniona w zakresie umożliwiającym realizację programu studiów. Przed tym momentem ustawodawca nie przewidział sankcjonowanego obowiązku jej pełnego utrzymywania. Rozszerzająca interpretacja zastosowana przez PKA stanowi w istocie stworzenie nowego, niewynikającego z prawa wymogu.

Należy podkreślić, że wykładnia językowa przepisu nie budzi wątpliwości, a wykładnia systemowa prowadzi do tych samych wniosków. Regulacja ta ma zapewnić, aby w chwili rozpoczęcia kształcenia Uczelnia dysponowała odpowiednim zapleczem, nie zaś aby przez nieokreślony czas przed uruchomieniem kierunku utrzymywała pełną infrastrukturę bez studentów i bez zajęć. Interpretacja przyjęta przez PKA prowadzi do sytuacji, w której Uczelnia jest rozliczana z niespełnienia obowiązku przyszłego, a nie aktualnego.

Tego rodzaju działanie pozostaje w sprzeczności z zasadą legalizmu wyrażoną w art. 7 Konstytucji RP, zgodnie z którą organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Rozszerzające odczytanie normy temporalnej na niekorzyść strony

postępowania stanowi niedopuszczalne przekroczenie granic kompetencji interpretacyjnej organu. Jednocześnie narusza to art. 6 Kodeksu postępowania administracyjnego, który zakazuje organom podejmowania działań bez wyraźnej podstawy prawnej, oraz art. 8 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, nakazujący prowadzenie postępowania w sposób budzący zaufanie do organów władzy publicznej.

Skutkiem błędnej wykładni § 5 rozporządzenia było przypisanie Uczelni uchybień, które w stanie faktycznym nie mogły jeszcze zaistnieć. Ustalenia dokonane w oparciu o taką interpretację nie mogą stanowić prawidłowej podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia administracyjnego. Organ właściwy do wydania decyzji nie może wyprowadzać skutku w postaci cofnięcia uprawnień do prowadzenia studiów z rzekomego naruszenia obowiązku, który – zgodnie z obowiązującym prawem – nie był jeszcze aktualny.

W konsekwencji Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie dysponuje normatywną podstawą do wydania decyzji o cofnięciu Uczelni uprawnień do prowadzenia studiów na kierunku psychologia (studia jednolite magisterskie, profil praktyczny) w oparciu o ustalenia oparte na wadliwej wykładni § 5 rozporządzenia. Wydanie takiej decyzji prowadziłoby do rozstrzygnięcia obarczonego poważną wadą prawną i narażałoby organ na zarzut rażącego naruszenia prawa materialnego.

3.4. Oderwanie oceny programowej od ustalonego stanu faktycznego i zastąpienie go prognozą przyszłych zdarzeń

Zasadniczym mankamentem przeprowadzonej oceny programowej jest oparcie jej w przeważającej mierze nie na ustalonym stanie faktycznym, lecz na hipotetycznych założeniach dotyczących przyszłego funkcjonowania kierunku studiów. W rezultacie przedmiotem rozstrzygnięcia stały się nie realne zdarzenia i działania podejmowane przez Uczelnię, lecz prognozy dotyczące tego, jak kształcenie mogłoby przebiegać po jego uruchomieniu.

Filia w Katowicach znajdowała się w fazie organizacyjnej i przygotowawczej. Kierunek psychologia miał być pierwszym kierunkiem studiów prowadzonym w tej jednostce. Na moment wizytacji nie istniał proces dydaktyczny, nie funkcjonowali studenci, nie prowadzono zajęć ani nie realizowano praktyk zawodowych. Tymczasem znaczna część zarzutów sformułowanych przez Polską Komisję Akredytacyjną nie odnosi się do działań rzeczywiście podejmowanych, lecz do potencjalnych ryzyk, które mogłyby – w bliżej nieokreślonej przyszłości – wystąpić.

Ocena dotyczy zatem nie tego, jak kształcenie jest realizowane, lecz tego, jak – zdaniem zespołu oceniającego – może ono wyglądać w kolejnych latach. W ten sposób ocena programowa została przekształcona w prognozę, opartą na założeniu, że przyjęte rozwiązania organizacyjne mogą w przyszłości okazać się niewystarczające. Zarzuty dotyczą m.in. możliwego nieosiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się, potencjalnych trudności kadrowych w perspektywie kilkuletniej czy hipotetycznych braków infrastrukturalnych, które – zgodnie z obowiązującym prawem – mogłyby być oceniane dopiero po rozpoczęciu zajęć.

Tak skonstruowana argumentacja prowadzi do zastąpienia ustaleń faktycznych oceną ryzyka. Organ akredytacyjny nie wskazuje na konkretne, istniejące uchybienia, lecz wyprowadza wnioski z domniemanych scenariuszy przyszłości. W efekcie ciężar dowodu zostaje odwrócony: zamiast wykazania rzeczywistego naruszenia obowiązków, Uczelnia zobowiązana jest do udowodnienia, że w przyszłości nie dopuści się nieokreślonych jeszcze błędów.

Tego rodzaju metoda pozostaje w sprzeczności z zasadami postępowania administracyjnego. Zgodnie z art. 7 i art. 77 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego organ ma obowiązek dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego i zebrania materiału dowodowego w sposób wyczerpujący. Ustalenia nie mogą opierać się na przewidywaniach ani na założeniu, że określone zdarzenia mogą w przyszłości nastąpić.

Z kolei art. 80 Kodeksu postępowania administracyjnego wymaga, aby ocena dowodów była oparta na materiale rzeczywiście zgromadzonym, a nie na spekulacjach.

Również art. 9 i art. 11 Kodeksu postępowania administracyjnego nakazują organowi prowadzenie postępowania w sposób zapewniający stronie możliwość realnego odniesienia się do stawianych jej zarzutów oraz przekonania jej co do zasadności rozstrzygnięcia. Nie jest to możliwe w sytuacji, gdy zarzuty dotyczą zdarzeń, które jeszcze nie wystąpiły i których wystąpienie nie jest ani pewne, ani weryfikowalne.

Ocena programowa nie może przyjmować charakteru prognostycznego ani zastępować analizy empirycznej przewidywaniem niepowodzenia. Jej funkcją jest weryfikacja jakości rzeczywiście prowadzonego kształcenia, a nie formułowanie scenariuszy przyszłości. Oparcie negatywnej oceny w przeważającej mierze na domniemaniach prowadzi do arbitralności rozstrzygnięcia i podważa jego wiarygodność.

W konsekwencji materiał, na którym oparto zaskarżone uchwały, nie spełnia standardów pozwalających na dokonanie prawidłowych ustaleń faktycznych. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie może wydać decyzji o cofnięciu uprawnień do prowadzenia studiów na kierunku psychologia (studia jednolite magisterskie, profil praktyczny) w oparciu o ocenę, która nie odnosi się do rzeczywistego stanu faktycznego, lecz do hipotetycznych scenariuszy. Decyzja administracyjna o tak doniosłych skutkach musi być oparta na ustalonych faktach, a nie na spekulatywnych przewidywaniach. W przeciwnym razie prowadziłaby do rozstrzygnięcia dotkniętego istotną wadą prawną, wynikającą z braku właściwego ustalenia podstawy faktycznej sprawy.

3.5. Niespójność działań organów państwa oraz naruszenie zasady ochrony zaufania i stabilności sytuacji prawnej Uczelni

Istotnym aspektem niniejszej sprawy jest wewnętrzna sprzeczność działań organów państwowych, która prowadzi do podważenia zasady ochrony zaufania do państwa oraz trwałości decyzji administracyjnych. Z perspektywy konstytucyjnych standardów

państwa prawa szczególne znaczenie ma fakt, że kierunek psychologia w Filii w Katowicach uzyskał pozwolenie Ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w wyniku przeprowadzenia pełnego postępowania administracyjnego, obejmującego ocenę programu studiów, zaplecza kadrowego, organizacyjnego i infrastrukturalnego.

Decyzja o przyznaniu uprawnień została wydana po uprzedniej opinii Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a więc w oparciu o analizę tych samych elementów, które następnie stały się przedmiotem negatywnej oceny programowej. Uczelnia, działając w zaufaniu do tej decyzji, podjęła działania organizacyjne zmierzające do przygotowania kierunku do uruchomienia, nie rozpoczynając jednak kształcenia przed zakończeniem procesu organizacyjnego.

Po upływie kilkunastu miesięcy od wydania decyzji ministra Polska Komisja Akredytacyjna wszczęła ocenę programową przed rozpoczęciem kształcenia, a następnie sformułowała ocenę negatywną, która w konsekwencji uruchamia mechanizm zmierzający do cofnięcia dopiero co przyznanych uprawnień. Powstaje zatem sytuacja, w której organ państwa wydaje decyzję przyznającą określone prawa, a następnie – bez wskazania nowych, relewantnych okoliczności faktycznych – inny organ państwowy podejmuje działania prowadzące do ich unicestwienia.

Tego rodzaju sekwencja zdarzeń budzi poważne wątpliwości z punktu widzenia zasady stabilności sytuacji prawnej jednostki. Adresat ostatecznej decyzji administracyjnej ma prawo zakładać, że decyzja ta została wydana w sposób rzetelny, po wszechstronnym zbadaniu sprawy, i że jej skutki nie zostaną podważone w krótkim czasie bez wystąpienia nowych okoliczności. W przeciwnym razie decyzja administracyjna traci walor stabilności, a jej znaczenie normatywne ulega relatywizacji.

Zasada zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, wywodzona z art. 2 Konstytucji RP, nakłada na organy władzy publicznej obowiązek działania w sposób spójny, przewidywalny i lojalny wobec adresatów decyzji administracyjnych. Z kolei art. 8

§ 1 Kodeksu postępowania administracyjnego zobowiązuje organy do prowadzenia postępowania w sposób pogłębiający zaufanie do władzy publicznej. W sytuacji, w której brak jest nowych ustaleń faktycznych, a ocena opiera się na ponownej weryfikacji tych samych założeń organizacyjnych, które zostały wcześniej zaakceptowane, dochodzi do podważenia spójności działania państwa.

Należy również zwrócić uwagę na aspekt racjonalności działania administracji publicznej. Postępowanie w sprawie utworzenia kierunku studiów angażuje znaczne zasoby organizacyjne i eksperckie. Jeżeli w krótkim czasie po wydaniu decyzji przyznającej uprawnienia wszczynane jest kolejne postępowanie prowadzące do ich cofnięcia – bez wskazania istotnych, nowych okoliczności – rodzi to pytanie o celowość i konsekwencję działania organów publicznych.

Nie jest dopuszczalne, aby ostateczna decyzja administracyjna była w praktyce neutralizowana w drodze pośredniej, bez formalnego wzruszenia jej w trybie przewidzianym w przepisach prawa. W przeciwnym razie dochodzi do obejścia zasady trwałości decyzji administracyjnych oraz do ingerencji w ukształtowaną sytuację prawną strony bez zachowania gwarancji proceduralnych.

Opisane działania prowadzą do naruszenia art. 7 i art. 77 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, albowiem organ ponownie ocenia ten sam stan faktyczny bez wykazania przesłanek uzasadniających ingerencję w przyznane wcześniej uprawnienia. Wydanie decyzji cofającej w takich warunkach oznaczałoby w istocie podważenie mocy wiążącej wcześniejszej decyzji Ministra, wydanej w ramach legalnie przeprowadzonego postępowania.

W tych okolicznościach Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie może – bez naruszenia konstytucyjnej zasady ochrony zaufania do państwa oraz podstawowych zasad postępowania administracyjnego – wydać decyzji o cofnięciu Uczelni uprawnień do prowadzenia studiów na kierunku psychologia (studia jednolite magisterskie, profil

praktyczny). Rozstrzygnięcie takie prowadziłoby do poważnego naruszenia zasady stabilności sytuacji prawnej oraz do utrwalenia niespójności działań organów władzy publicznej.

3.6. Naruszenie istoty instytucji ponownego rozpatrzenia sprawy poprzez brak merytorycznego odniesienia się do zarzutów strony

Istotnym uchybieniem proceduralnym w niniejszej sprawie jest sposób rozpoznania przez Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Analiza treści uchwały wydanej po ponownym rozpatrzeniu prowadzi do wniosku, że postępowanie to nie doprowadziło do rzeczywistej, pogłębionej analizy argumentów przedstawionych przez Uczelnię, lecz w znacznej mierze ograniczyło się do przytoczenia fragmentów wniosku oraz ich parafrazy.

Instytucja ponownego rozpatrzenia sprawy nie ma charakteru formalnego ani deklaratywnego. Jej celem jest merytoryczna weryfikacja zarzutów strony oraz ponowna ocena sprawy z uwzględnieniem podniesionych argumentów. Tymczasem uzasadnienie uchwały Prezydium w wielu fragmentach polega na skrótowym przywołaniu treści wniosku Uczelni, bez rzeczywistego odniesienia się do przedstawionych tez, bez polemiki z ich istotą oraz bez wykazania, dlaczego miałyby one zostać uznane za niezasadne.

W rezultacie dochodzi do sytuacji, w której wnioskodawcy przedstawia się treść jego własnego stanowiska, zamiast poddać je merytorycznej analizie. Gdyby z uzasadnienia uchwały po ponownym rozpatrzeniu usunąć cytaty oraz streszczenia wniosku Uczelni, zakres samodzielnej argumentacji organu byłby w znacznym stopniu ograniczony. Tego rodzaju konstrukcja uzasadnienia nie realizuje funkcji kontrolnej ani rewizyjnej, jaka powinna towarzyszyć ponownemu rozpoznaniu sprawy.

Brak odniesienia się do kluczowych zarzutów podnoszonych przez Uczelnię – w szczególności dotyczących przekroczenia kompetencji, błędnej wykładni przepisów oraz braku przedmiotu oceny – oznacza, że jeden z istotnych etapów postępowania został w

praktyce zredukowany do czynności o charakterze formalnym. Uczelnia została tym samym pozbawiona realnej możliwości uzyskania merytorycznej odpowiedzi na podniesione argumenty.

Taki sposób procedowania narusza podstawowe zasady postępowania administracyjnego. Zgodnie z art. 7 i art. 77 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego organ zobowiązany jest do wyczerpującego rozpatrzenia całego materiału sprawy, w tym argumentów przedstawionych przez stronę. Z kolei art. 11 Kodeksu postępowania administracyjnego nakłada obowiązek wyjaśnienia stronie motywów rozstrzygnięcia w sposób pozwalający na zrozumienie przyczyn odmiennego stanowiska organu.

Postępowanie o ponowne rozpatrzenie sprawy, które sprowadza się do parafrazy stanowiska strony bez merytorycznego ustosunkowania się do jego istoty, nie realizuje standardów rzetelnego postępowania administracyjnego. W takiej sytuacji nie można mówić o rzeczywistej kontroli instancyjnej ani o pogłębionej analizie sprawy.

W konsekwencji opinia Polskiej Komisji Akredytacyjnej, wydana po tak przeprowadzonym postępowaniu, nie spełnia wymogów rzetelnego i kompletnego materiału, który mógłby stanowić podstawę decyzji administracyjnej. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie może oprzeć decyzji o cofnięciu uprawnień do prowadzenia studiów na kierunku psychologia (studia jednolite magisterskie, profil praktyczny) na opinii, która została sformułowana w warunkach braku rzeczywistego rozpoznania wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Wydanie decyzji administracyjnej w oparciu o taką podstawę prowadziłoby do naruszenia fundamentalnych zasad postępowania administracyjnego oraz do pozbawienia strony realnej ochrony jej praw w toku procedury.

3.7. Przekroczenie granic kompetencji przez Polską Komisję Akredytacyjną (działanie *ultra vires*)

Kolejną istotną podstawę wniesienia niniejszej skargi stanowi przekroczenie przez Polską Komisję Akredytacyjną zakresu przyznanych jej kompetencji ustawowych. Analiza treści

uchwał oraz uzasadnień sporządzonych w toku oceny programowej prowadzi do wniosku, że w szeregu przypadków PKA formułowała zarzuty i oczekiwania niemające oparcia w obowiązujących przepisach prawa powszechnie obowiązującego.

Zgodnie z zasadą legalizmu, wyrażoną w art. 7 Konstytucji RP oraz art. 6 i 7 Kodeksu postępowania administracyjnego, organy władzy publicznej działają wyłącznie na podstawie i w granicach prawa. Zakres kompetencji organu nie może być domniemywany ani rozszerzany w drodze wykładni, a tym bardziej poprzez tworzenie dodatkowych wymogów niewynikających z ustawy lub aktów wykonawczych.

W przedmiotowej ocenie programowej Polska Komisja Akredytacyjna wielokrotnie wykraczała poza funkcję kontrolną polegającą na weryfikacji zgodności działań uczelni z przepisami prawa. Formułowane przez PKA wymagania oraz interpretacje nie wynikały z jednoznacznych norm ustawowych, lecz opierały się na przyjętych przez organ założeniach interpretacyjnych oraz oczekiwaniach niemających wyrażonej podstawy prawnej. W niektórych przypadkach organ akredytacyjny oczekiwał od Uczelni podjęcia działań, które pozostawałyby w sprzeczności z obowiązującym porządkiem prawnym.

Dotyczy to w szczególności sytuacji, w których PKA wymagała utworzenia struktur organizacyjnych oraz zatrudnienia pracowników w Filii, pomimo braku studentów i braku prowadzenia zajęć dydaktycznych. Oczekiwanie utrzymywania etatów administracyjnych bez rzeczywistego zakresu obowiązków nie tylko nie znajduje podstawy w przepisach regulujących funkcjonowanie uczelni, lecz może pozostawać w sprzeczności z obowiązkami pracodawcy wynikającymi z przepisów prawa pracy, w tym obowiązkiem racjonalnej organizacji pracy i zapewnienia realnego wykonywania obowiązków przez zatrudnione osoby. Organ akredytacyjny nie jest uprawniony do formułowania wymagań prowadzących do działań potencjalnie niezgodnych z innymi gałęziami prawa.

Takie działania należy kwalifikować jako przekroczenie kompetencji (*ultra vires*),

polegające na wyjściu poza zakres ustawowo przyznanych uprawnień kontrolnych. Rolą Polskiej Komisji Akredytacyjnej jest ocena zgodności działalności uczelni z obowiązującymi przepisami, a nie kreowanie nowych standardów czy wymogów organizacyjnych, które nie znajdują normatywnego umocowania.

Ustalenia dokonane w warunkach przekroczenia kompetencji nie mogą stanowić prawidłowej podstawy do wydania decyzji administracyjnej. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, działając w granicach prawa, nie może oprzeć rozstrzygnięcia o cofnięciu uprawnień do prowadzenia studiów na opinii, która zawiera elementy wykraczające poza ustawowy zakres działania organu akredytacyjnego. Decyzja administracyjna wydana na podstawie tak ukształtowanej opinii byłaby obarczona poważnymi wadami prawnymi, wynikającymi z naruszenia zasady legalizmu oraz przekroczenia granic kompetencji przez organ opiniujący.

4. Ustosunkowani się do poszczególnych zarzutów PKA

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Stanowisko Prezydium PKA:

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie przedstawiła opisu działań naprawczych, ograniczając swoje stanowisko do podważania kompetencji Polskiej Komisji Akredytacyjnej i powtarzania argumentów adresowanych do ustaleń raportu Zespołu Oceniającego, powtarzając je w większej części z wcześniejszych pism kierowanych do PKA. We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy pojawia się ponownie deklaracja przygotowania planu „natychmiastowego rozszerzenia infrastruktury w momencie zaistnienia potencjału do uruchomienia kształcenia”, która nie jest poparta szczegółowym opisem tych zamierzeń. Wskazuje się wyłącznie na „pełną gotowość do niezwłocznego zapewnienia wszystkich niezbędnych zasobów, w tym zakupu kompletu literatury podstawowej i specjalistycznej przewidzianej w programie, uruchomienia biblioteki z dedykowanym personelem oraz wyposażenia pracowni testów psychologicznych”. Uczelnia podkreśla, że „wynajęto przestrzeń umożliwiającą prowadzenie czynności organizacyjnych związanych z rekrutacją” pomijając przy tym fakt udokumentowania wynajmu takiej przestrzeni. W trakcie wizyty ZO stwierdzono, że umowa najmu dostępnej wówczas przestrzeni administracyjnej była krótkoterminowa (2 miesiące). Uczelnia nie zaprezentowała danych pozwalających sądzić, że w dalszym ciągu może tę przestrzeń wykorzystywać. Przywoływany jest także „list intencyjny z Muzeum Śląskim dotyczący korzystania z sal dydaktycznych”, który ma charakter wyłącznie wstępnej deklaracji gotowości do współpracy bez szczegółowego określenia jej zakresu. W wyjaśnieniach Uczelni brak jakichkolwiek konkretnych informacji dotyczących harmonogramu działań obejmujących dostosowanie infrastruktury w zakresie bazy dydaktycznej po ewentualnym zakończeniu rekrutacji na studia,

niwelujących problemy poruszone w raporcie z wizytacji. Nie podjęto problemu nieadekwatności zbiorów bibliotecznych do potrzeb procesu kształcenia na kierunku psychologia o profilu praktycznym, kwestię ulokowania pracowni testów psychologicznych, kwestię dostosowania wyposażenia informatycznego i stworzenia warunków do właściwej obsługi administracyjnej studentów. Podsumowując, Uczelnia nie przedstawiła przekonujących informacji o infrastrukturze, sprzęcie i wyposażeniu pozostającym w dyspozycji Uczelni i koniecznym do prowadzenia kształcenia na kierunku psychologia. Nie respektuje tym samym wymogu określonego w § 5 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów. Przepis ten stanowi, że „W przypadku rozpoczęcia kształcenia na nowym kierunku program studiów jest realizowany z wykorzystaniem infrastruktury niezbędnej do prowadzenia kształcenia, w zakresie przewidzianym w tym programie, od dnia rozpoczęcia prowadzenia zajęć na tym kierunku”, co zakłada odpowiednio wcześnie przygotowanie tej infrastruktury, sprzętu i wyposażenia. Należy przy tym zaznaczyć, że okoliczności wskazane we wniosku o pozwolenie na utworzenie kierunku studiów będącego podstawą decyzji Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 lipca 2023 r., w tym dokumentacja dotycząca siedziby Filii w Katowicach i miejsca prowadzenia zajęć, uległy zmianie, a treść tych dokumentów nie odpowiada aktualnemu stanowi rzeczy. Na tej podstawie należy stwierdzić, że nie podjęto realnych działań nakierowanych na niwelowanie postawionych zarzutów.

Stanowisko Uczelni:

Ocena sformułowana przez Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej w zakresie kryterium 5 wymaga w pierwszej kolejności odniesienia do obowiązujących przepisów prawa powszechnie obowiązującego, które wyznaczają granice obowiązków Uczelni w zakresie zapewnienia infrastruktury niezbędnej do prowadzenia kształcenia. Kluczowe znaczenie ma w tym kontekście § 5 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, zgodnie z którym w przypadku

rozpoczęcia kształcenia na nowym kierunku program studiów jest realizowany z wykorzystaniem infrastruktury niezbędnej do prowadzenia kształcenia, w zakresie przewidzianym w tym programie, od dnia rozpoczęcia prowadzenia zajęć na tym kierunku.

Przepis ten ma charakter jednoznaczny, zarówno w warstwie językowej, jak i systemowej. Ustawodawca wyraźnie określił moment aktualizacji obowiązku infrastrukturalnego, wiążąc go z dniem rozpoczęcia prowadzenia zajęć dydaktycznych. Konstrukcja normy ma charakter temporalny i warunkowy, a jej treść nie pozostawia przestrzeni dla wykładni rozszerzającej. Skoro obowiązek zapewnienia infrastruktury niezbędnej do realizacji programu studiów aktualizuje się od dnia rozpoczęcia prowadzenia zajęć, to przed tym momentem brak jest podstaw prawnych do wymagania pełnej materializacji wszystkich elementów infrastruktury przewidzianych w programie kształcenia. W niniejszej sprawie kierunek psychologia w Filii w Katowicach nie został uruchomiony, nie powstała żadna grupa studencka i nie rozpoczęto prowadzenia zajęć. W konsekwencji obowiązek wynikający z § 5 rozporządzenia nie powstał, a jego przedwczesna egzekucja przez organ akredytacyjny nie znajduje oparcia w normie prawnej.

W tej sytuacji zasadniczego znaczenia nabiera pytanie o podstawę prawną, na której Polska Komisja Akredytacyjna opiera swoje stanowisko, zgodnie z którym Uczelnia powinna była dysponować w chwili wizytacji pełną infrastrukturą dydaktyczną, biblioteczną, informatyczną oraz administracyjną, właściwą dla kierunku już funkcjonującego. Ustawa – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce ani rozporządzenie w sprawie studiów nie wprowadzają obowiązku posiadania kompletnej infrastruktury przed rozpoczęciem kształcenia. Nie istnieje również przepis określający minimalny czas trwania umowy najmu, formę zabezpieczenia infrastruktury ani stopień szczegółowości planów infrastrukturalnych, które miałyby być przedstawiane na etapie organizacyjnym. Wymagania formułowane przez PKA w zakresie „szczegółowego opisu zamierzeń”, „pełnej gotowości infrastrukturalnej” czy „stabilności umów najmu” mają charakter

uznaniowy i nie wynikają z przepisów prawa powszechnie obowiązującego

Uczelnia uzyskała pozwolenie na prowadzenie kierunku psychologia w trybie ustawowym, po przeprowadzeniu postępowania, w którym Polska Komisja Akredytacyjna opiniowała wniosek o jego utworzenie. Na tym etapie oceniona została koncepcja kształcenia, w tym założenia organizacyjne i infrastrukturalne. Skoro kierunek uzyskał pozwolenie Ministra, oznacza to, że przedstawiony model organizacyjny został uznany za zgodny z wymogami prawa. Nie sposób zatem przyjąć, że w okresie poprzedzającym rozpoczęcie zajęć, przy niezmienionym stanie prawnym, Uczelnia została zobowiązana do spełnienia dalej idących wymogów, niż te, które zostały ocenione pozytywnie w toku postępowania o udzielenie pozwolenia.

W szczególności nie sposób podzielić stanowiska PKA w zakresie krytyki krótkoterminowego charakteru umowy najmu. Prawo nie określa minimalnego okresu, na jaki musi zostać zawarta umowa najmu pomieszczeń przeznaczonych do prowadzenia zajęć. Kształtowanie relacji najmu jest elementem autonomii organizacyjnej i finansowej Uczelni, zwłaszcza uczelni niepublicznej, która działa w warunkach pełnej odpowiedzialności za podejmowane zobowiązania. Przyjęcie modelu elastycznego, umożliwiającego renegocjację, przedłużenie lub rozszerzenie umowy w zależności od faktycznego uruchomienia kierunku i liczby studentów, stanowi przejaw racjonalnego zarządzania ryzykiem finansowym, a nie dowód braku stabilności infrastrukturalnej. Posiadanie umowy krótkoterminowej nie oznacza braku możliwości zapewnienia studentom odpowiednich warunków kształcenia w momencie rozpoczęcia zajęć, lecz świadczy o etapowym, proporcjonalnym dostosowywaniu zobowiązań do rzeczywistych potrzeb dydaktycznych.

Analogicznie należy ocenić zarzuty dotyczące rzekomej nieadekwatności zbiorów bibliotecznych, wyposażenia informatycznego czy braku struktur administracyjnych obsługujących studentów. Wszystkie te elementy stanowią część infrastruktury

niezbędnej do realizacji procesu kształcenia, a zatem – zgodnie z § 5 rozporządzenia – muszą być zapewnione od dnia rozpoczęcia prowadzenia zajęć. Skoro zajęcia nie zostały rozpoczęte, obowiązek ten nie był jeszcze aktualny. Nie można przypisywać Uczelni naruszenia obowiązku, który w świetle obowiązujących przepisów jeszcze nie powstał. Ocena infrastruktury przed rozpoczęciem kształcenia prowadzi w istocie do odwrócenia logiki normy prawnej i do wprowadzenia dodatkowego, niewynikającego z prawa wymogu pełnej materializacji wszystkich elementów zaplecza przed dniem uruchomienia kierunku.

Szczególnego podkreślenia wymaga również kwestia listu intencyjnego zawartego z Muzeum Śląskim, który przewidywał możliwość wynajmu pomieszczeń niezbędnych do realizacji procesu dydaktycznego po uruchomieniu kształcenia. Prawo nie określa formy prawnej, w jakiej Uczelnia ma zabezpieczyć dostęp do infrastruktury przed rozpoczęciem zajęć. Brak jest normy, która wskazywałaby, że wyłącznie umowa najmu o określonej treści i czasie trwania może być uznana za wystarczającą. Kryterium „niewystarczającej szczegółowości” dokumentu nie znajduje oparcia w przepisach, a PKA nie wskazała, jaki poziom szczegółowości byłby uznany za adekwatny. W konsekwencji powstaje sytuacja, w której Uczelnia nie ma możliwości ustalenia obiektywnego standardu, którego spełnienie gwarantowałoby pozytywną ocenę, co rodzi ryzyko arbitralności oceny.

Nie znajduje również podstawy prawnej zarzut odnoszący się do zmiany miejsca prowadzenia zajęć. Żaden przepis ustawy ani rozporządzenia nie zakazuje modyfikacji lokalizacji infrastruktury. Skoro działanie takie nie jest zabronione przez prawo, nie może stanowić samoistnej podstawy negatywnej oceny. W systemie prawa administracyjnego organ może wymagać od strony wyłącznie tego, co wynika z normy prawnej. Tworzenie dodatkowych, niewyartykułowanych w przepisach obowiązków, a następnie wywodzenie z ich niespełnienia negatywnych konsekwencji, prowadzi do przekroczenia granic kompetencji.

W świetle powyższego należy stwierdzić, że ocena kryterium 5 została oparta na wymaganiach wykraczających poza obowiązki wynikające z prawa powszechnie obowiązującego. § 5 rozporządzenia w sprawie studiów nie ustanawia obowiązku posiadania pełnej infrastruktury przed rozpoczęciem prowadzenia zajęć. Skoro obowiązek ten nie był jeszcze aktualny, jego niespełnienie nie może stanowić podstawy do sformułowania negatywnej oceny programowej ani tym bardziej do wywodzenia skutków w postaci cofnięcia uprawnień do prowadzenia studiów. Każda próba weryfikacji infrastruktury w oderwaniu od momentu rozpoczęcia kształcenia, a następnie przypisywanie Uczelni naruszenia obowiązku, który jeszcze nie powstał, pozostaje w sprzeczności z literalnym brzmieniem przepisów oraz z zasadą działania organów administracji publicznej na podstawie i w granicach prawa.

W świetle powyższych ustaleń należy jednoznacznie stwierdzić, że negatywna ocena infrastruktury została oparta na wymaganiach niewynikających z przepisów prawa powszechnie obowiązującego, a w szczególności z § 5 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów. Skoro obowiązek zapewnienia pełnej infrastruktury aktualizuje się dopiero od dnia rozpoczęcia prowadzenia zajęć, to formułowanie zarzutów w tym zakresie przed zaistnieniem tego momentu stanowi wykładnię rozszerzającą normy prawnej i w istocie kreowanie dodatkowych obowiązków po stronie Uczelni. Działanie takie wykracza poza granice kompetencji organu oceniającego i prowadzi do przypisania Uczelni naruszeń, które w świetle obowiązującego prawa nie mogły jeszcze wystąpić.

W konsekwencji opinia Polskiej Komisji Akredytacyjnej w zakresie kryterium 5 została sporządzona z istotnym naruszeniem zasad legalizmu i działania organów na podstawie oraz w granicach prawa. Opinia obciążona takimi wadami nie może stanowić prawidłowej i wystarczającej podstawy do wydania decyzji administracyjnej o charakterze represyjnym. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, działając jako organ administracji publicznej związany zasadą legalizmu, nie może oprzeć decyzji o cofnięciu

Uczelni uprawnień do prowadzenia studiów na kierunku psychologia (studia jednolite magisterskie, profil praktyczny) na ustaleniach wynikających z postępowania, w którym doszło do przekroczenia zakresu kompetencji oraz do nałożenia na Uczelnię obowiązków niemających podstawy normatywnej. Wydanie takiej decyzji w oparciu o wadliwie przeprowadzoną ocenę prowadziłoby do rażącego naruszenia prawa.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Stanowisko Prezydium PKA:

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie przedstawiła opisu działań naprawczych, ograniczając swoje stanowisko do polemiki z tezami uchwały Prezydium PKA. Uczelnia ponownie – podobnie jak w przypadku stanowiska dotyczącego kryterium 5 – koncentruje się w swojej argumentacji na domniemanym braku podstaw do oceny stanu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w sytuacji nieuruchomienia kształcenia na kierunku oraz wskazuje na rzekome ignorowanie pozytywnej oceny wniosku o utworzenie kierunku, co miałyby potwierdzać adekwatność współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Podkreślany jest przy tym wielokrotnie fakt, że „nie doszło do żadnego etapu funkcjonowania kierunku, który umożliwiłby weryfikację, wdrażanie lub aktualizację mechanizmów współpracy z interesariuszami zewnętrznymi”. W odpowiedzi na zarzut dotyczący niepowołania odpowiedniego ciała opiniodawczo-doradczego ds. współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym Uczelnia argumentuje, że zasadność powoływania takiego organu dotyczy czasu, gdy „jednostka dydaktyczna faktycznie działa, prowadzi zajęcia, organizuje praktyki, gromadzi doświadczenia, reaguje na potrzeby studentów i otoczenia. Brak studentów, brak toku studiów i brak realnych zdarzeń dydaktycznych na czas wizytacji ZO PKA oznacza, że ciało doradcze nie miałyby w ogóle materiału do analizy ani podstaw do formułowania opinii”. We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy nie podjęto także wątku trafności doboru

instytucji współpracujących z Uczelnią pod kątem zgodności profilu ich działalności z profilem studiów na ocenianym kierunku. Nie podjęto w tym zakresie żadnych udokumentowanych działań. Uczelnia powołuje się na fakt, że „zbudowała relacje z dziesięcioma instytucjami reprezentującymi różne sektory praktyki psychologicznej”. Jednocześnie jednak Uczelnia stoi na stanowisku, że „brak jest jakichkolwiek przesłanek, aby kwestionować zgodność profilu tych instytucji z profilem kierunku, zwłaszcza że ocenie podlegał kierunek, który nie wszedł jeszcze w fazę realizacji programu studiów, a więc żadne praktyki nie mogły być faktycznie prowadzone ani weryfikowane”. Podważana jest także zasadność zarzutu odnoszącego się do braku zróżnicowania form planowanej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Zdaniem Uczelni w sytuacji, w której „kierunek jest w fazie przeduruchomieniowej, pozbawione jest operacyjnego sensu”. Podsumowując, Uczelnia nie przedstawiła żadnych udokumentowanych informacji o podjęciu działań, które miałyby na celu usunięcie nieprawidłowości wskazanych w odniesieniu do kryterium 6.

Stanowisko Uczelni:

Stanowisko Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej w zakresie kryterium 6 opiera się na twierdzeniu, że Uczelnia nie przedstawiła działań naprawczych oraz nie wykazała podjęcia udokumentowanych czynności zmierzających do usunięcia nieprawidłowości dotyczących współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Jednocześnie Prezydium PKA wskazuje, że argumentacja Uczelni koncentruje się na nieuruchomieniu kształcenia oraz na odwoływaniu się do pozytywnej opinii wydanej na etapie tworzenia kierunku. W ocenie Uczelni takie ujęcie sprawy pomija istotę podnoszonych zarzutów oraz abstrahuje od rzeczywistego stanu faktycznego.

W pierwszej kolejności należy przypomnieć, że kierunek psychologia w Filii w Katowicach uzyskał pozwolenie Ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w wyniku postępowania, w którym Polska Komisja Akredytacyjna opiniowała wniosek o jego

utworzenie. W ramach tej procedury oceniana była koncepcja kształcenia, w tym jej zgodność z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz adekwatność przewidzianych mechanizmów współpracy z interesariuszami zewnętrznymi. Pozytywna opinia PKA stanowiła warunek uzyskania pozwolenia na prowadzenie kierunku. Oznacza to, że na etapie planowania kształcenia model współpracy z otoczeniem został uznany za zgodny z wymogami prawa i standardami jakości.

Po uzyskaniu pozwolenia kształcenie nie zostało jednak uruchomione. Nie utworzono żadnej grupy studenckiej, nie rozpoczęto prowadzenia zajęć dydaktycznych, nie realizowano praktyk zawodowych ani nie wdrożono specjalności przewidzianych w programie studiów. W konsekwencji nie powstała operacyjna przestrzeń, w której współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym mogłaby przybrać postać funkcjonalną, dynamiczną i udokumentowaną poprzez konkretne działania. Współpraca w rozumieniu kryterium 6 nie ma charakteru abstrakcyjnego ani deklaratywnego, lecz wiąże się z rzeczywistym funkcjonowaniem kierunku: konsultowaniem treści programowych w toku ich realizacji, organizacją praktyk, udziałem praktyków w zajęciach, ewaluacją efektów uczenia się czy modyfikacją programu w odpowiedzi na doświadczenia dydaktyczne. Elementy te zakładają istnienie studentów oraz prowadzenie zajęć. W sytuacji, w której kierunek nie został uruchomiony, nie mogły one zaistnieć.

Zarzut „braku udokumentowanych działań” w zakresie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym nie wskazuje przy tym, jakie konkretne działania miałyby zostać podjęte na etapie przeduruchomieniowym. Prezydium PKA nie formułuje normatywnego standardu określającego, jakie czynności są wymagane przed rozpoczęciem kształcenia, ani nie wskazuje przepisu prawa, który nakładałby obowiązek podejmowania określonych działań w sytuacji braku studentów i braku toku studiów. Oczekiwanie dokumentowania współpracy w warunkach, w których nie istnieje proces dydaktyczny, prowadzi do sytuacji, w której Uczelnia musiałaby wykazywać aktywność o

charakterze czysto formalnym, pozbawioną realnego odniesienia do funkcjonowania kierunku.

Podobnie należy ocenić zarzut dotyczący niepowołania ciała opiniodawczo-doradczego ds. współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Funkcjonowanie takiego organu ma sens wówczas, gdy jednostka prowadzi kształcenie, gromadzi doświadczenia dydaktyczne, organizuje praktyki oraz reaguje na potrzeby studentów i pracodawców. W braku studentów i braku zajęć organ taki nie miałby przedmiotu analizy ani materiału do formułowania opinii. Powoływanie struktur doradczych dla kierunku, który nie został uruchomiony, prowadziłoby do tworzenia rozwiązań o charakterze czysto formalnym, pozbawionych funkcjonalnego uzasadnienia.

Prezydium PKA zarzuca również brak działań w zakresie weryfikacji trafności doboru instytucji współpracujących oraz brak zróżnicowania form planowanej współpracy. Należy jednak zauważyć, że Uczelnia wskazała na istnienie relacji z instytucjami reprezentującymi różne obszary praktyki psychologicznej, a ich adekwatność została oceniona pozytywnie na etapie opiniowania wniosku o utworzenie kierunku. Brak uruchomienia kształcenia uniemożliwił natomiast przejście do etapu praktycznego rozwijania i różnicowania form współpracy, które z natury rzeczy kształtują się stopniowo wraz z rozwojem kierunku i pojawianiem się kolejnych roczników studentów.

Istotnym elementem stanowiska Prezydium PKA jest również sposób odniesienia się do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Uzasadnienie uchwały w znacznej mierze przyjmuje formę przywoływania fragmentów argumentacji Uczelni, bez pogłębionego odniesienia się do podniesionych zarzutów dotyczących braku podstaw do oceny współpracy w sytuacji nieuruchomienia kierunku. W szczególności brak jest merytorycznego ustosunkowania się do argumentu, że w okresie między wydaniem pozwolenia a wizytacją nie zaistniały żadne nowe okoliczności faktyczne, które mogłyby uzasadniać odmienną ocenę koncepcji współpracy z otoczeniem społeczno-

gospodarczym. W ocenie Uczelni prowadzi to do wniosku, że postępowanie w sprawie ponownego rozpatrzenia nie doprowadziło do rzeczywistej weryfikacji przedstawionych argumentów, lecz utrzymało wcześniejsze stanowisko bez jego pogłębionej analizy.

Reasumując, kryterium 6 zostało ocenione w oparciu o wymagania właściwe dla kierunku funkcjonującego, podczas gdy oceniany kierunek nie został uruchomiony. Pozytywna opinia wydana na etapie tworzenia kierunku potwierdzała adekwatność koncepcji współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Brak studentów i brak realizacji programu studiów uniemożliwiły przejście do etapu operacyjnego rozwijania i dokumentowania tej współpracy. Wymaganie wykazania „udokumentowanych działań” w warunkach braku procesu dydaktycznego nie znajduje oparcia w przepisach prawa ani w logice funkcjonowania kierunku studiów znajdującego się w fazie przeduruchomieniowej. W konsekwencji uznanie kryterium 6 za niespełnione nie znajduje wystarczającego uzasadnienia w ustalonym stanie faktycznym.

Analogiczne wnioski należy wyprowadzić w odniesieniu do kryterium 6. Negatywna ocena współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym została sformułowana przy pominięciu faktu, że kierunek nie został uruchomiony, a zatem nie istniała przestrzeń faktyczna do operacyjnego rozwijania i dokumentowania współpracy w rozumieniu funkcjonalnym. Wymaganie wykazania udokumentowanych, systematycznych i zróżnicowanych działań w sytuacji braku studentów i braku toku studiów oznacza wprowadzenie standardu niewynikającego z przepisów prawa oraz abstrahującego od rzeczywistego etapu rozwoju kierunku. Takie podejście prowadzi do rozszerzenia zakresu wymagań poza to, co wynika z obowiązujących norm, i w konsekwencji do przypisania Uczelni nieprawidłowości, które nie znajdują oparcia w stanie faktycznym ani w regulacjach prawnych.

Ocena oparta na tego rodzaju założeniach nie spełnia wymogów rzetelnego i kompletnego materiału dowodowego, który mógłby stanowić podstawę rozstrzygnięcia

administracyjnego. W szczególności nie jest dopuszczalne wydanie decyzji o cofnięciu uprawnień do prowadzenia studiów na podstawie ustaleń opartych na wymaganiach wykraczających poza ustawowy i rozporządzeniowy zakres obowiązków Uczelni. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie może podjąć decyzji administracyjnej o cofnięciu Uczelni uprawnień do prowadzenia studiów na kierunku psychologia (studia jednolite magisterskie, profil praktyczny), jeżeli opinia Polskiej Komisji Akredytacyjnej została sformułowana w warunkach przekroczenia kompetencji oraz przy zastosowaniu kryteriów niemających jednoznacznej podstawy prawnej. Wydanie takiej decyzji oznaczałoby utrwalenie wadliwego postępowania i prowadziłoby do rażącej nieprawidłowości w sferze stosowania prawa administracyjnego.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Stanowisko Prezydium PKA:

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie przedstawiła opisu działań naprawczych, natomiast złożyła dodatkowe wyjaśnienia, które nie niwelują jednak istoty zarzutu. Do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy nie dołączono nowych dokumentów odnoszących się do zarzutów w zakresie kryterium 8. Uczelnia w dalszym ciągu nie zorganizowała Biura Obsługi Studentów i nie określiła osób odpowiedzialnych za wsparcie administracyjne i obsługę toku studiów. Traktuje brak swoich działań jako „powstrzymanie się od zawiązywania kosztownych umów, od tworzenia etatów administracyjnych oraz od rozbudowy struktur organizacyjnych „na zapas”, co ma być „przejawem wzorowej ostrożności operacyjnej, wynikającej z obowiązku dbałości o prawidłowe, efektywne i zgodne z zasadą gospodarności zarządzanie jednostką niepubliczną”. Argumentuje także, że „podpisanie długoterminowych umów najmu, czy tworzenie etatów administracyjnych w mieście, w którym nie rozpoczęto jeszcze żadnego kształcenia, oznaczałoby poniesienie wysokich i całkowicie zbędnych kosztów, które

obciążąłyby działalność Uczelni i jednocześnie uszczupliłyby środki przeznaczone na utrzymanie jakości kształcenia na kierunkach już funkcjonujących”. Jednocześnie pomija całkowicie fakt, że w momencie wizyty ZO trwał nabór na studia. Również zarzut niepowołania władz Instytutu Psychologii jest tłumaczony podobnie. Uczelnia wyjaśnia, że „nie powołała władz Instytutu Psychologii z powodu braku studentów na czas wizytacji, a nie z powodu zaniechania. Powoływanie kierownictwa jednostki dydaktycznej, które z definicji nie miałyby jeszcze żadnych zadań do wykonania, stanowiłoby przejaw niegospodarności i byłoby sprzeczne z zasadą proporcjonalności i odpowiedzialności finansowej, która obowiązuje uczelnie niepubliczne w sposób szczególny”. Za bezzasadny Uczelnia uznała także zarzut ograniczenia katalogu osób uprawnionych do wnioskowania o indywidualną organizację studiów przez wykluczenie z niego studentów posiadających orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu innym niż znaczny. Argumentuje przy tym, że „w sytuacji, w której kierunek psychologia na czas wizytacji ZO PKA nie został uruchomiony, nie utworzono grupy studenckiej, nie powstał żaden semestr, a tym samym nie zaistniała choćby jedna sytuacja wymagająca rozpatrzenia, „wykluczenie” kogokolwiek z katalogu uprawnionych do IOS jest konstrukcyjnie niemożliwe — gdyż nie było żadnych studentów, a więc również żadnych uprawnionych ani wykluczonych”. Brakiem studentów kierunku, spowodowanym jego nieuruchomieniem, tłumaczony jest również fakt niezapewnienia studentom ocenianego kierunku stałego dostępu do infrastruktury, w tym niezapewnienia zaplecza infrastrukturalnego organom samorządu studenckiego na poziomie Filii w Katowicach. Jak argumentuje Uczelnia: „brak studentów oznaczał, że nie istniała żadna grupa, której należałoby zapewnić stały dostęp do infrastruktury dydaktycznej ani do przestrzeni dedykowanej organom samorządu studenckiego”. Podobna argumentacja pojawia się także w odniesieniu do zarzutu o braku działań lub planów działań mających na celu wsparcia studentów ocenianego kierunku w sferze naukowej, sportowej, artystycznej, organizacyjnej i w zakresie przedsiębiorczości. Podsumowując, nie podjęto żadnych

działań nakierowanych na zniwelowanie postawionych zarzutów tłumacząc to nieuruchomieniem studiów oraz brakiem grupy adresatów wsparcia, czyli studentów, całkowicie abstrahując od prowadzenia naboru na oceniany kierunek. Należy stwierdzić, że nie podjęto żadnych realnych działań nakierowanych na zniwelowanie powołanych zarzutów.

Stanowisko Uczelni:

Stanowisko Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej w zakresie kryterium 8 opiera się na twierdzeniu, że Uczelnia nie podjęła działań zmierzających do usunięcia nieprawidłowości dotyczących wsparcia studentów, w szczególności poprzez nieutworzenie Biura Obsługi Studentów, niepowołanie władz Instytutu Psychologii, niezapewnienie infrastruktury dla organów samorządu studenckiego oraz brak działań wspierających rozwój naukowy, sportowy i organizacyjny studentów. Ocena ta wymaga jednak odniesienia do elementarnej okoliczności faktycznej, która determinuje zakres obowiązków Uczelni w tym obszarze.

Kierunek psychologia w Filii w Katowicach nie został uruchomiony. W chwili wizytacji nie istniała żadna grupa studencka, nie rozpoczęto zajęć dydaktycznych i nie zainicjowano toku studiów. W konsekwencji nie istniał podmiot, który mógłby być adresatem wsparcia, o którym mowa w kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym czy zawodowym ma charakter funkcjonalny i zakłada istnienie rzeczywistej społeczności studenckiej. Jest ono odpowiedzią na konkretne potrzeby studentów, wynikające z przebiegu procesu dydaktycznego, organizacji praktyk, aktywności w kołach naukowych czy działalności samorządowej. W sytuacji braku studentów nie istnieje operacyjna przestrzeń, w której tego rodzaju mechanizmy mogłyby być uruchomione.

Zarzut nieutworzenia Biura Obsługi Studentów abstrahuje od tej podstawowej zależności. Biuro Obsługi Studentów jest strukturą przeznaczoną do obsługi studentów w toku studiów. W momencie, w którym nie istniał żaden student ani żaden semestr

kształcenia, brak było czynności administracyjnych wymagających realizacji przez odrębną jednostkę organizacyjną. Oczekiwanie, aby Uczelnia przed rozpoczęciem kształcenia wynajęła dodatkową powierzchnię, utworzyła stanowiska pracy, zatrudniła pracowników administracyjnych i ponosiła stałe koszty utrzymania tej struktury przez nieokreślony czas, pozostaje nie tylko ekonomicznie nieracjonalne, lecz także problematyczne z punktu widzenia przepisów prawa pracy. Zgodnie z art. 94 pkt 2 Kodeksu pracy pracodawca jest obowiązany organizować pracę w sposób zapewniający pełne wykorzystanie czasu pracy pracowników. Tworzenie etatów bez realnego zakresu obowiązków i bez bieżących zadań do wykonania pozostawałoby w sprzeczności z zasadą racjonalnej organizacji pracy oraz z obowiązkiem zapewnienia rzeczywistego zatrudnienia.

Argument Prezydium PKA, że w czasie wizytacji trwał nabór na studia, nie zmienia istoty sprawy. Proces rekrutacji jest procedurą skierowaną do kandydatów na studia, a nie do studentów. Obsługa kandydatów nie jest tożsama z obsługą toku studiów. Biuro Obsługi Studentów pełni funkcję w odniesieniu do osób przyjętych na studia i realizujących program studiów. Prowadzenie naboru nie generuje obowiązku tworzenia pełnej struktury przeznaczonej do obsługi już funkcjonującej społeczności studenckiej.

Analogiczne uwagi odnoszą się do zarzutu niepowołania władz Instytutu Psychologii. Powołanie takiej struktury organizacyjnej ma sens wówczas, gdy jednostka faktycznie prowadzi działalność dydaktyczną, a jej kierownictwo realizuje konkretne zadania związane z organizacją procesu kształcenia, nadzorem nad programem studiów i rozpatrywaniem spraw studentów. W sytuacji braku studentów i braku zajęć brak było realnego zakresu obowiązków, który uzasadniałby powołanie odrębnego kierownictwa instytutu. Tworzenie takich stanowisk bez operacyjnego uzasadnienia prowadziłoby do powstania struktur pozornych, niewypełnionych treścią merytoryczną.

Zarzut dotyczący niezapewnienia infrastruktury organom samorządu studenckiego

opiera się na podobnym założeniu. Samorząd studencki jest strukturą pochodną wobec istnienia społeczności studenckiej. W chwili wizytacji nie istniał żaden student danego kierunku, a zatem nie mógł zostać powołany samorząd studencki, któremu należałoby zapewnić zaplecze infrastrukturalne. Wymaganie utrzymywania pomieszczeń i wyposażenia dla organu, który nie istnieje, nie znajduje podstawy prawnej ani organizacyjnej.

Również zarzuty dotyczące braku działań wspierających rozwój naukowy, sportowy, artystyczny czy organizacyjny studentów abstrahują od stanu faktycznego. Wsparcie tych form aktywności jest odpowiedzią na inicjatywy i potrzeby studentów. W sytuacji, w której nie istnieli studenci, nie mogła zaistnieć ich działalność wymagająca wsparcia. Oczekiwanie prowadzenia działań wspierających aktywność, która nie istnieje, oznaczałoby tworzenie konstrukcji czysto formalnych, pozbawionych realnego znaczenia.

Na marginesie należy również zauważyć, że uzasadnienie Prezydium PKA w zakresie kryterium 8 w znacznej mierze ogranicza się do przywoływania fragmentów wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, bez pogłębionego odniesienia się do podniesionych przez Uczelnię argumentów dotyczących nieuruchomienia kierunku i braku studentów jako okoliczności determinujących zakres obowiązków organizacyjnych. Procedura ponownego rozpatrzenia sprawy powinna prowadzić do rzeczywistej analizy argumentów strony, a nie do ich parafrazowania przy jednoczesnym utrzymaniu wcześniejszego rozstrzygnięcia.

Reasumując, ocena kryterium 8 została oparta na przypisaniu Uczelni obowiązków, które mogą powstać wyłącznie w sytuacji faktycznego funkcjonowania kierunku studiów. Wymaganie tworzenia struktur wsparcia dla nieistniejących studentów oraz utrzymywania zaplecza organizacyjnego w sytuacji braku procesu dydaktycznego nie znajduje oparcia w przepisach prawa powszechnie obowiązującego. Negatywna ocena

sformułowana na tej podstawie ma charakter abstrakcyjny i nie odpowiada ustalonemu stanowi faktycznemu.

W konsekwencji Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie może, w żadnym poważnym postępowaniu administracyjnym, oprzeć decyzji o cofnięciu Uczelni uprawnień do prowadzenia studiów na kierunku psychologia (studia jednolite magisterskie, profil praktyczny) na ustaleniach dokonanych w ramach tak przeprowadzonej oceny. Decyzja administracyjna musi być oparta na rzetelnie ustalonym stanie faktycznym oraz na normach prawa powszechnie obowiązującego. Oparcie jej na zarzutach odnoszących się do wsparcia nieistniejących studentów i struktur, które z istoty rzeczy nie mogły jeszcze powstać, prowadziłoby do rozstrzygnięcia pozbawionego podstawy prawnej i naruszającego fundamentalne zasady postępowania administracyjnego.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Stanowisko Prezydium PKA:

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie przedstawiła opisu działań naprawczych. Wyjaśnienia Uczelni odnoszące się do zarzutów sformułowanych w zakresie kryterium 10 również nie zawierają nowych argumentów i nie są poparte nowymi dokumentami. Uczelnia niezmiennie operuje faktem nieuruchomienia studiów w czasie dokonywania oceny programowej. Brak sformalizowanego nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad ocenianym kierunkiem na poziomie Filii w Katowicach powodowany ma być faktem, że „nie istniał żaden proces dydaktyczny, organizacyjny ani administracyjny, który mógłby wymagać takiego nadzoru lub stanowić przedmiot jego oceny”. I ponownie przywoływana jest pozytywna opinia PKA sformułowana na etapie wniosku o zgodę na uruchomienie kierunku, co ma zaświadczać o tym, że „koncepcja kształcenia, sposób jego organizacji oraz przewidziane rozwiązania systemowe były odpowiednie i spełniały standardy jakości”. W efekcie Uczelnia uznała,

że „tworzenie rozbudowanych struktur nadzoru merytorycznego lub administracyjnego dla kierunku, który ostatecznie nie powstał, byłoby działaniem nie tylko bezzasadnym, lecz także nieracjonalnym i ekonomicznie nieodpowiedzialnym”. Z tego samego powodu Uczelnia nie podjęła działań by zapewnić odpowiednią infrastrukturę konieczną do prowadzenia kształcenia, w tym sale dydaktyczne, bibliotekę, pracownie i laboratoria. „Nie rozpoczęto zatem żadnych zajęć dydaktycznych, a tym samym nie zaistniała potrzeba korzystania z infrastruktury wskazanej w zarzucie”. I kolejny raz przywoływany jest list intencyjny z Muzeum Śląskim, który ma w ocenie Uczelni gwarantować możliwość korzystania z sal dydaktycznych. W podobnym tonie Uczelnia wyjaśnia brak wpływu kluczowych interesariuszy na kształt studiów na ocenianym kierunku oraz brak mechanizmów umożliwiających taki wpływ, uznając, że „brak dokumentów odzwierciedlających bieżący wpływ interesariuszy nie jest wynikiem zaniechania uczelni, lecz wyłączną konsekwencją faktu, że nie zaistniała jeszcze przestrzeń merytoryczna, w której ten wpływ mógłby się materializować”. Identyczne argumenty są przywoływane także przy okazji wyjaśnień, które Uczelnia przedstawia w odpowiedzi na zarzut braku struktur i działań umożliwiających wsparcie studentów ocenianego kierunku w rozwoju społecznym, naukowym i zawodowym. Oznacza to, że Uczelnia nie podjęła realnych działań nakierowanych na zniwelowanie sformułowanych zarzutów.

Stanowisko Uczelni:

Stanowisko Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej w zakresie kryterium 10 opiera się na tezie, że Uczelnia nie przedstawiła działań naprawczych oraz że w Filii w Katowicach brak jest sformalizowanego nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad ocenianym kierunkiem. Uzasadnienie to wymaga jednak zasadniczego uporządkowania w świetle stanu faktycznego oraz obowiązujących przepisów prawa.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że kierunek psychologia w Filii w Katowicach nie został uruchomiony. Nie powstała żadna grupa studencka, nie rozpoczęto zajęć dydaktycznych, nie realizowano praktyk ani nie wdrożono specjalności przewidzianych w programie studiów. W konsekwencji nie zaistniał proces dydaktyczny, który mógłby podlegać bieżącemu monitorowaniu, przeglądowi czy doskonaleniu. Nadzór merytoryczny odnosi się do jakości realizacji programu studiów, metod dydaktycznych, sposobu weryfikacji efektów uczenia się oraz pracy kadry akademickiej. Nadzór organizacyjny dotyczy przebiegu toku studiów, harmonogramów zajęć, organizacji praktyk i funkcjonowania struktur kierunku. Nadzór administracyjny obejmuje obsługę studentów, dokumentację toku studiów oraz rozpatrywanie wniosków i skarg. Wszystkie te elementy są pochodne wobec istnienia rzeczywistego procesu kształcenia. W sytuacji, w której kształcenie nie zostało rozpoczęte, brak było przedmiotu nadzoru.

Zarzut braku sformalizowanych struktur nadzorczych abstrahuje zatem od fundamentalnej zależności między istnieniem procesu dydaktycznego a funkcjonowaniem mechanizmów jego kontroli. Wymaganie rozbudowanego nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem, który nie prowadzi zajęć i nie posiada studentów, prowadzi do tworzenia struktur formalnych bez substratu faktycznego. Takie oczekiwanie nie znajduje oparcia w przepisach prawa powszechnie obowiązującego.

Należy przy tym podkreślić, że kierunek psychologia uzyskał pozwolenie Ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w wyniku postępowania, w którym Polska Komisja Akredytacyjna opiniowała wniosek o jego utworzenie. Na tym etapie oceniona została koncepcja kształcenia, sposób organizacji kierunku oraz przewidziane rozwiązania systemowe, w tym mechanizmy zapewniania jakości. Pozytywna opinia PKA była warunkiem wydania pozwolenia. Oznacza to, że przyjęty model nadzoru i system zapewniania jakości został uznany za zgodny z obowiązującymi standardami. Od momentu wydania pozwolenia do czasu wizytacji nie zaistniały nowe okoliczności

faktyczne, które mogłyby uzasadniać zmianę oceny tych samych rozwiązań organizacyjnych.

Uczelnia posiada jednolity Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia obowiązujący w całej strukturze organizacyjnej, w tym we wszystkich filiach. Filia w Katowicach objęta jest tym samym systemem jakości, który funkcjonuje w siedzibie głównej i w innych jednostkach. Z formalnego punktu widzenia brak jest podstaw do twierdzenia, że system ten w Filii nie istnieje lub nie obowiązuje. Z funkcjonalnego punktu widzenia system jakości nie mógł jednak zostać uruchomiony operacyjnie, ponieważ nie było procesu dydaktycznego, który podlegałby monitorowaniu. Mechanizmy przeglądu i doskonalenia programu studiów zakładają analizę wyników ewaluacji zajęć, opinii studentów, rezultatów praktyk, danych dotyczących osiągania efektów uczenia się oraz innych wskaźników jakościowych. W sytuacji braku studentów i braku zajęć nie istniał materiał empiryczny, na którym system mógłby operacyjnie działać.

Uzasadnienie Prezydium PKA w zakresie kryterium 10 w znacznej części polega na przywoływaniu fragmentów wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, bez pogłębionego odniesienia się do podniesionych przez Uczelnię argumentów dotyczących nieuruchomienia kierunku i braku przedmiotu nadzoru. Procedura ponownego rozpatrzenia sprawy powinna prowadzić do rzeczywistej weryfikacji argumentów strony oraz do ich merytorycznego rozważenia. Brak wyraźnego ustosunkowania się do kluczowej kwestii temporalnego charakteru obowiązków związanych z funkcjonowaniem kierunku prowadzi do wniosku, że nie dokonano pogłębionej analizy prawnej przedstawionych zagadnień.

W konsekwencji negatywna ocena kryterium 10 została oparta na przypisaniu Uczelni obowiązków, które mogą powstać wyłącznie w sytuacji faktycznego funkcjonowania kierunku studiów. Wymaganie tworzenia rozbudowanych struktur nadzorczych oraz operacyjnego działania systemu jakości w warunkach braku kształcenia nie znajduje

oparcia w przepisach prawa powszechnie obowiązującego ani w logice organizacyjnej systemu szkolnictwa wyższego.

Ocena sformułowana w takim kształcie nie stanowi rzetelnego i kompletnego ustalenia stanu faktycznego oraz nie spełnia standardu materiału dowodowego, który mógłby stanowić podstawę ingerencji w sferę praw nabytych Uczelni. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, działając jako organ administracji publicznej związany zasadą legalizmu oraz obowiązkiem działania na podstawie i w granicach prawa, nie może oprzeć decyzji o cofnięciu Uczelni uprawnień do prowadzenia studiów na kierunku psychologia (studia jednolite magisterskie, profil praktyczny) na ustaleniach, które odnoszą się do hipotetycznych struktur i mechanizmów, niemożliwych do uruchomienia w stanie faktycznym nieuruchomionego kierunku. Wydanie decyzji administracyjnej w oparciu o tak przeprowadzoną ocenę prowadziłoby do rozstrzygnięcia pozbawionego należytej podstawy prawnej i faktycznej, co w poważnym postępowaniu administracyjnym nie może mieć miejsca.